

Kognitivní poruchy u pacientů s epilepsií

Petr Marusič

Centrum pro epilepsie

Neurologická klinika UK 2.LF a FN Motol

Praha

EEG@LF2.CUNI.CZ

Kognitivní poruchy u pacientů s epilepsií

- Vlastní příčina patofyziologická (léze)
- Záchvaty
- Poruchy spánku způsobené záchvaty
- Tranzitorní kognitivní porucha (TCI)
- Medikace (AED)
- Psychiatrická komorbidita
- Deprivace
  - sociální, vzdělání

Vlastní příčina patofyziologická

Patologická léze

- Fokální epilepsie
  - lokalizace
  - zóna funkčního deficitu

Meziotemporální epilepsie MTLE

- Parciální záchvaty komplexní
  - typická aura
  - záraz v činnosti
  - oroalimentární automatismy
- Postparoxysmální zmatenost
- Interiktálně mnestická porucha a změny nálady

Hipokampální skleróza

- Histopatologický nálezn
  - neuronální ztráta a gliová přestavba
  - maximum změn - prosubikulum, CA1 a CA3/4
- MTLE/HS
  - typický obraz klinický
  - souhlasný nálezn
    - EEG
    - MRI
    - ^{18}F FDG PET
    - neuropsychologický

FLAIR, koronární řez

Anamnéza MTLE/HS

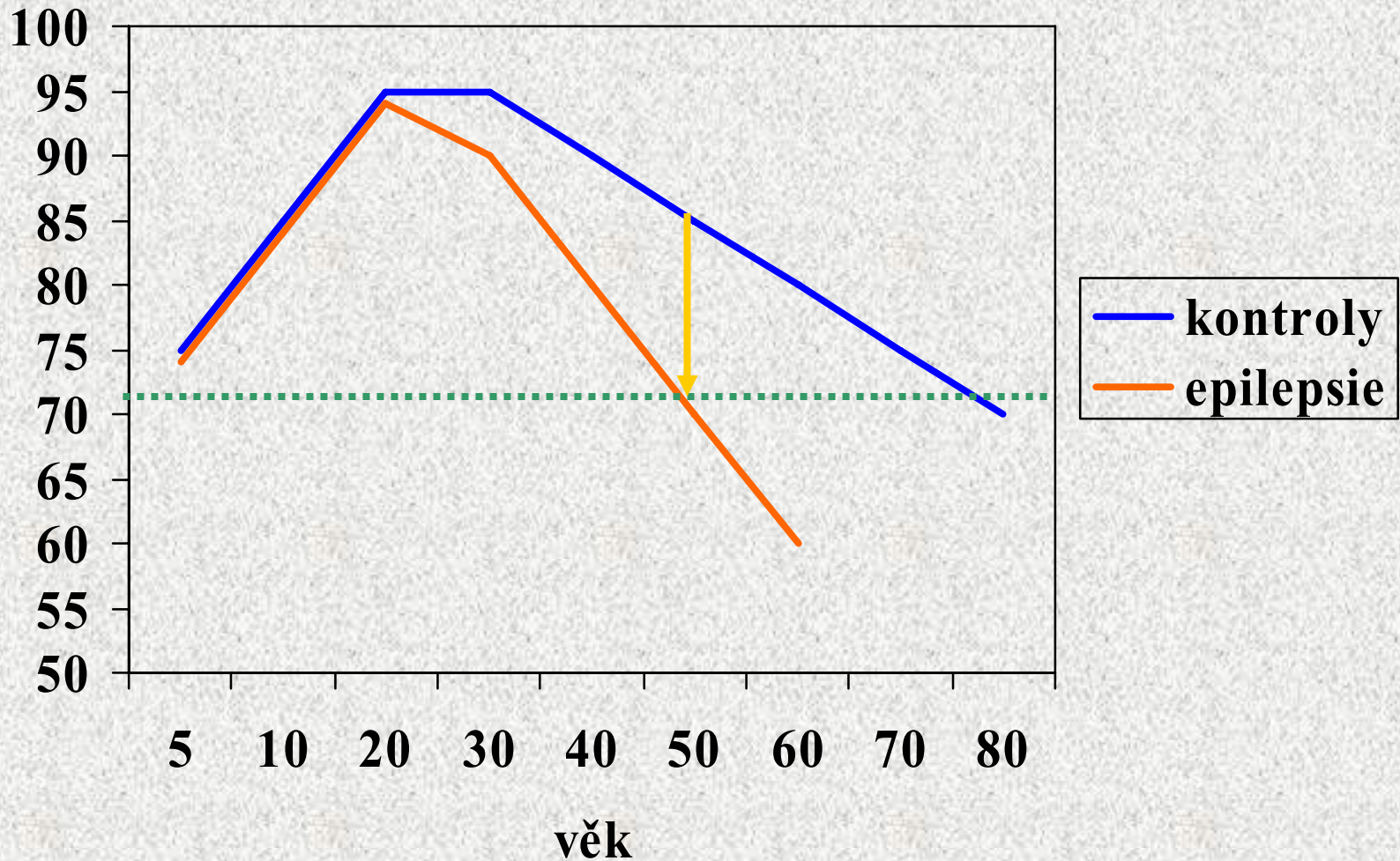
1. Iniciální inzult před 4.rokem života
  - komplikované febrilní záchvaty
  - trauma, hypoxie, intrakraniální infekce
2. Začátek záchvatů s latencí
3. Počáteční období kompenzace
4. Období farmakorezistence

Vlastní příčina patofyziologická

Patologická léze

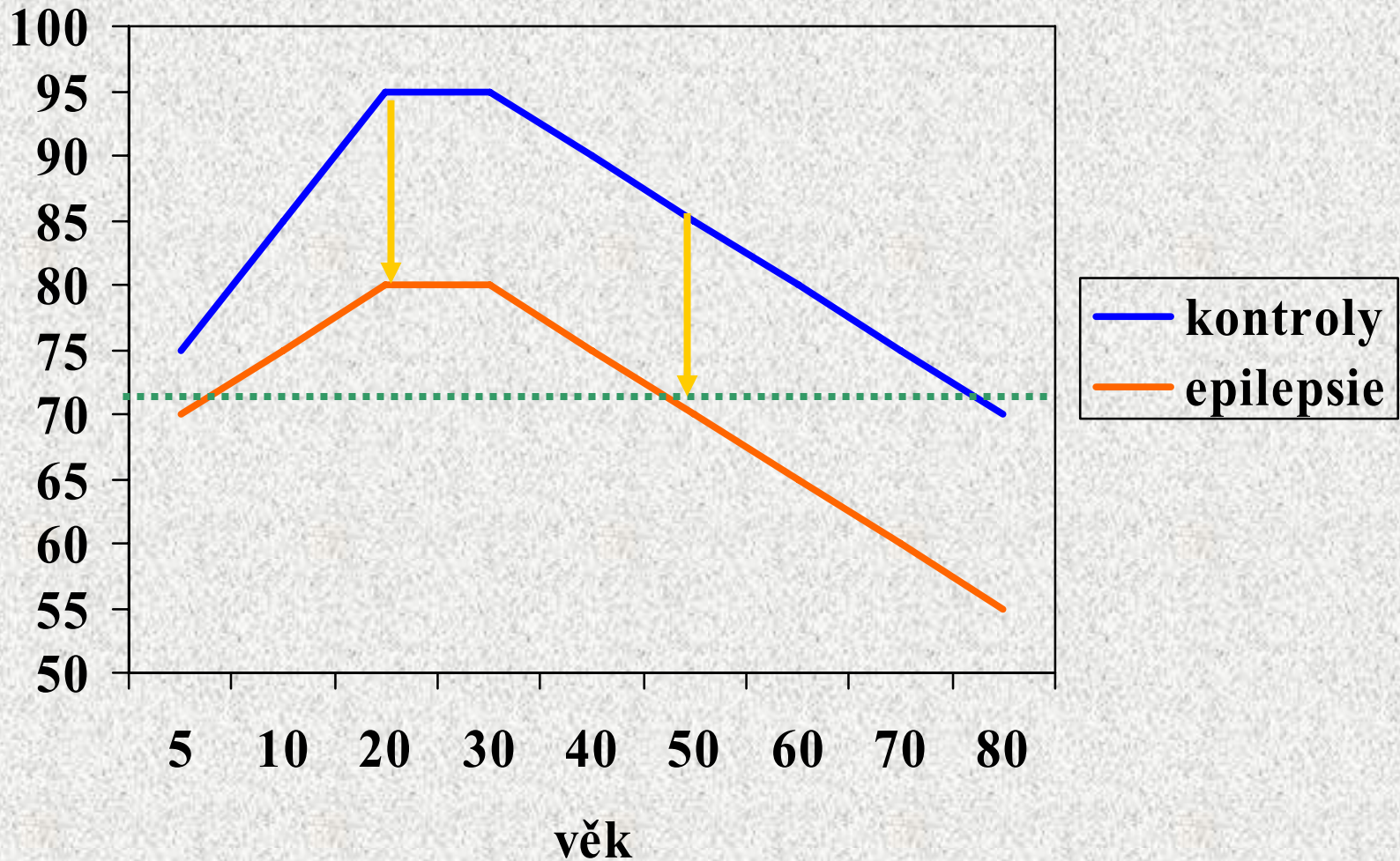
- Fokální epilepsie
  - lokalizace
  - zóna funkčního deficitu
- Záchvaty
  - tranzientní epileptická amnézie
- Interiktální výboje
  - TCI

Vývoj kognitivní poruchy

Vývoj kognitivní poruchy

Tranzitorní kognitivní porucha

- „Okamžitý kognitivní deficit v průběhu epileptického výboje.“
- Generalizované x fokální výboje
  - Aldenkamp et al, 1996 Act Neurol Scand
    - TCI pouze u generalizovaných výbojů 3-10 s
  - Aarts, Binnie et al 1984 Brain
    - TCI u generalizovaných i fokálních výbojů
    - 50% vyšetřených pacientů

EEG výboje a TCI

- Při prezentaci podnětu až 2 s předem
- Testování vyžaduje
  - Dostatečnou frekvenci výbojů
  - Specifickou úlohu
    - Fokální výboje lateralizace a lokalizace
      - Krátkodobá paměť verbální x prostorová
      - Reakční časy pravou x levou rukou
      - Pravá x levá část zorného pole

Vliv TCI

- Porucha učení, pozornosti, chyby ve výkonech (čtení, počítání)
- Každodenní rizika (nepozornost)
- Psychosociální
  - Výpadky v konverzaci
  - Neschopnost rozpoznat emoční zabarvení
  - Anxieta
  - Asociální chování

Závažnost výbojů

- Výskyt v závislosti na stavu pacienta
  - Relaxace nebo usínání se ZO (rutinní EEG)
  - Při bdělém stavu s OO nebo při činnosti méně časté
- Pacient s četnými výboji při otevřených očích a obtížemi kognitivními nebo psychosociálními – TCI?

AED

- PB, PRM, CZP, PHT – kognitivní poruchy
- CBZ, VPA – mírné zpomalení PM tempa
- TPM – kognitivní porucha (řeč)

- Kognitivní deficit i emoční změny většinou vyjádřeny již před zahájením terapie

Psychiatrická komorbidita

- Úzkostná porucha 19-66%
- Depresivní poruchy 20-55%
- Psychózy 9%

- Závislost
  - na typu a tíži epilepsie
  - na počtu AED

Psychiatrická komorbidita

- Úzkostná porucha 19-66%
- Depresivní poruchy 20-55%
- Psychózy 9%

- Pro QOL deprese významnější faktor než frekvence záchvatů

Optimální stav

- Vymizení záchvatů i IED
- Bez nežádoucích účinků AED
- Zlepšení kognitivní poruchy
- Kontrola psychiatrické komorbidity
- Zlepšení kvality života